

СИЛАБУС
обов'язкового освітнього компонента
«ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ТА СУПЕРВІЗІЇ»

Шифр дисципліни за навчальним планом: ПП06
освітньої програми Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня магістр (термін навчання – 1,10)
I курс, 2-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 3		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традуктивні.</i> 4. Інноваційні: <i>проектні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i>
Загальна кількість годин - 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
-	6	
Практичні заняття:		
-	4	
Лабораторні заняття:		
-	-	
Самостійна робота:		
-	80	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
-	1/9	
Тижневе навантаження (год.)		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
- аудиторне: 2		
- самостійна робота: 8		
Мова навчання - українська		Форма підсумкового контролю: <i>екзамен</i>

Предметом вивчення освітнього компонента є реалізація педагогіки партнерства та супервізії у початковій школі.

Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Педагогіка партнерства та супервізії» враховує попередню підготовку студентів із навчальних курсів: «Філософія освіти», «Освітня політика та лідерство», «Психолого-педагогічні технології», «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном», «Технології вивчення освітніх галузей у початковій школі», «Технології інклюзивного навчання у початковій школі», виробничої практики та забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок із психолого-педагогічної дисципліни «Технології управління освітнім процесом у початковій школі» та переддипломної практики.

Метою викладання освітнього компонента «Педагогіка партнерства та супервізії» є підготовка майбутнього вчителя початкових класів до реалізації педагогіки партнерства та супервізії у початковій школі.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Педагогіка партнерства та супервізії» є: ознайомлення майбутніх учителів з сутністю та принципами педагогіки партнерства; ознайомлення студентів з сутністю та призначенням супервізії/наставництва/педагогічної інтернатури в початковій школі; формування їх здатності до реалізації ідей педагогіки партнерства та організації взаємодії з усіма учасниками у освітньому процесі НУШ.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Інтегральна компетентність:

Здатність самостійно та комплексно розв'язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності вчителя дослідницького та інноваційного характеру.

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР 2: Спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній та письмовій формах, використовувати комунікативні стратегії, формувати в учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії.	ЗК 5: Здатність працювати з високим ступенем автономії та з готовність до командної (колективної) роботи. ЗК 6: Здатність до здійснення педагогічної діяльності з розумінням її значущості для розвитку суспільства та врахуванням важливості свого впливу на вирішення соціальних проблем.
2	ПР 4: Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.	СК 2: Здатність спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній та письмовій формах, використовувати різні стратегії комунікації, формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.
3	ПР 6: Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу інклюзивного класу.	СК 4: Здатність до педагогічного партнерства (наставництво, супервізія, інтервізія тощо), до організації роботи інклюзивного класу. СК 5: Здатність організовувати та управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.
4	ПР 10: Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.	СК 8: Здатність до конструктивного розв'язання педагогічних конфліктів в освітньому середовищі початкової школи засобами педагогіки партнерства та з використанням ресурсів педагогічного наставництва та супервізії.
5	ПР 11: Конструктивно розв'язувати педагогічні конфлікти в освітньому середовищі початкової школи між усіма її учасниками з використанням засобів педагогіки партнерства та потенціалу педагогічного наставництва та супервізії.	СК 10: Здатність обирати оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.
6	ПР 13: Працювати в умовах інклюзивного освітнього середовища з використанням оптимальних технологій з української та зарубіжної практики з урахуванням принципів педагогіки партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.	

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 години.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лаборатор	СРС
Змістовий модуль 1. Педагогіка партнерства: сутність та специфіка						

1	Тема 1.1. Історія розвитку педагогіки партнерства. Реалізація педагогіки партнерства в умовах НУШ	-	-	-	-	8
2	Тема 1.2. Партнерська взаємодія вчителя з учнями	2	2	-	-	20
3	Тема 1.3. Партнерська взаємодія вчителя з батьківською громадою та іншими соціальними інституціями	2	2	-	-	20
4	Тема 1.4. Педагогічні конфлікти та їх вирішення засобами педагогіки партнерства	2	-	2	-	16
Змістовий модуль 2. Супервізія та наставництво в умовах НУШ						
5	Тема 2.1. Сутність та призначення партнерської супервізії та наставництва. Нормативно-правове забезпечення наставництва і проведення супервізії в НУШ	2	1	1	-	8
6	Тема 2.2. Ролі та відповідальності супервізора/наставника	2	1	1	-	8
Разом : 90 год.		10	6	4	-	80

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовий модуль 1. Педагогіка партнерства: сутність та специфіка

Тема 1.1. Історія розвитку педагогіки партнерства. Реалізація педагогіки партнерства в умовах НУШ

Зміст теми:

Концептуальні засади педагогіки партнерства; сутність, принципи, методологічна основа. Історія виникнення педагогіки партнерства (співпраці/співробітництва) у вітчизняній освіті та за кордоном. Технології співпраці у досвіді роботи вчителів початкової школи.

Особливості реалізації ідей педагогіки партнерства у освітньому процесі НУШ. Труднощі реалізації партнерської взаємодії у роботі вчителя початкової школи. Високий рівень автономії та готовність до командної роботи – необхідні здатності вчителя НУШ.

Тема 1.2. Партнерська взаємодія вчителя з учнями

Зміст теми:

Особливості організації освітнього процесу засобами педагогіки партнерства. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія вчителя з учнями як основа побудови партнерських відносин. Роль сучасного вчителя – фасилітатора, коуча, тьютора, модератора – в індивідуальній освітній траєкторії розвитку учня початкової школи.

Методи та форми педагогічної взаємодії вчителя з учнями на основі партнерства. Організація діалогового навчання і виховання молодшого школяра. Створення ситуацій успіху, ігрового навчального середовища та активної інтерактивної взаємодії між учителем і учнями у освітньому процесі НУШ. Формування спільноти учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

Організація педагогічного партнерства в умовах роботи інклюзивного класу. Оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.

Тема 1.3. Партнерська взаємодія вчителя з батьківською громадою та іншими соціальними інституціями

Зміст теми:

Реалізація ідей педагогіки партнерства у співпраці вчителя з батьками та іншими соціальними інституціями. Активний діалог як основна умова організації їх продуктивної взаємодії в умовах НУШ. Права та обов'язки вчителя і батьками у процесі співпраці як рівноправних партнерів. Сучасні засоби комунікації (ІКТ, цифрові сервіси тощо).

Основні напрями та форми організації партнерських взаємовідносин школи з батьківською громадою. Традиційні та інноваційні підходи до планування і проведення різних форм співпраці з

сім'єю дитини. Реалізація у роботі з батьками прийомів ситуації успіху та інтерактивних методів співпраці. Залучення батьків до освітнього процесу. Неформальне спілкування вчителя з батьками.

Тема 1.4. Педагогічні конфлікти та їх вирішення засобами педагогіки партнерства

Зміст теми:

Явище педагогічних конфліктів у школі: їх сутність, причини. Типи та види конфліктних ситуацій у освітньому процесі початкової школи. Вчитель як учасник чи посередник у конфліктних ситуаціях.

Булінг як одна з причин виникнення педагогічних конфліктів. Відповідальність та права вчителя у протидії булінгу.

Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів в умовах НУШ засобами педагогіки партнерства.

Змістовий модуль 2. Супервізія та наставництво в умовах НУШ

Тема 2.1. Сутність та призначення партнерської супервізії та наставництва.

Нормативно-правове забезпечення наставництва і проведення супервізії в НУШ

Зміст теми:

Сутність та призначення супервізії та наставництва в умовах побудови партнерської взаємодії вчителів НУШ. Мета та завдання супервізії. Нормативно-правове забезпечення супервізії/наставництва в умовах НУШ.

Призначення педагогічної інтернатури і її роль у становленні молодого вчителя.

Тема 2.2. Ролі та відповідальності супервізора/наставника

Зміст теми:

Супервізор / наставник: його обов'язки, відповідальності. Основні ролі супервізора/наставника: консультант, лідер, фасилітатор, тренер.

Партнерська співпраця між наставником і молодим педагогом. Етапи роботи наставника. Діалог як основа партнерської взаємодії між супервізором та молодим вчителем.

Труднощі та проблеми у роботі наставника. Ведення документації у процесі супервізії.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№	Тема	Зміст самостійних завдань	Форма звітності
Змістовий модуль 1			
1	Тема 1.1. Історія розвитку педагогіки партнерства. Реалізація педагогіки партнерства в умовах НУШ	<p>Завдання 1 Проаналізуйте сутність основних понять: «ПАРТНЕРСТВО», «ПАРТНЕРСЬКА ПЕДАГОГІКА», «СПІВПРАЦЯ», «СПІВРОБІТНИЦТВО», «ВЗАЄМОДІЯ».</p> <p>Завдання 2 Законспектуйте концептуальні засади педагогіки партнерства: призначення, принципи, методологічна основа, історія становлення.</p> <p>Завдання 3 Створіть презентацію (10-15 слайдів) на тему «Особливості реалізації педагогіки партнерства в умовах НУШ»</p>	<p>Словник понять</p> <p>Опорний конспект</p> <p>Презентація</p>
2	Тема 1.2. Партнерська взаємодія вчителя з учнями	<p>Завдання 1 Проаналізувати та описати ролі сучасного вчителя НУШ: фасилітатор, коуч, тьютор, модератор</p> <p>Завдання 2 Навести 5-ть прикладів з досвіду роботи вчителя з учня з використанням інтерактивних методів навчання</p> <p>Завдання 3 Навести 5-ть прикладів з досвіду роботи вчителя з учня з використання прийомів ситуації успіху</p> <p>Завдання 4 Розробити план-конспект виховної бесід з учнями ПШ на згуртування</p> <p>Завдання 5</p>	<p>Узагальнена таблиця</p> <p>Творча робота</p> <p>Творча робота</p> <p>План-конспект</p> <p>План-конспект</p>

		Розробити план-конспект КТС на формування у молодших школярів навичок співпраці в умовах інклюзивного освітнього середовища	
3	Тема 1.3. Партнерська взаємодія вчителя з батьківською громадою та іншими соціальними інституціями	Завдання 1 Розробити пам'ятку для вчителя ПШ з правил партнерського спілкування з батьківською громадою Завдання 2 Навести п'ять прикладів з досвіду роботи вчителя ПШ цікавих прийомів партнерської взаємодії з батьками Завдання 3 Написати есе на тему: «Формальне та неформальне спілкування вчителя з батьками: моя позиція»	Творча робота Творча робота Есе
4	Тема 1.4. Педагогічні конфлікти та їх вирішення засобами педагогіки партнерства	Завдання 1 Педагогічні конфлікти у школі: їх сутність, причини. Типи та види конфліктних ситуацій у освітньому процесі початкової школи. Завдання 2 Булінг: причини його виникнення, профілактика та роль вчителя.	Опорний конспект Опорний конспект
Змістовий модуль 2			
5	Тема 2.1. Сутність та призначення партнерської супервізії та наставництва. Нормативно-правове забезпечення наставництва і проведення супервізії в НУШ	Завдання 1 Аналіз нормативно-правового забезпечення супервізії/наставництва в умовах НУШ. Завдання 2 Написати есе на тему: «Мое ставлення до педагогічної інтернатури»	Опорний конспект Есе
5	Тема 2.2. Ролі та відповідальності супервізора/наставника	Завдання 1 Зобразити у вигляді інтелект-карти обов'язки та відповідальності супервізора / наставника. Завдання 2 Розробити пам'ятку співпраці між наставником та молодим учителем	Інтелект-карта Пам'ятка

V. Контроль якості знань студентів

6.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

6.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Екзамен

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Батьки та школа: онлайн / офлайн. Як запобігти непорозумінням і конфліктам. Видавнича група Основа. 2020. 144 с.

2. Бех І.Д. Виховання особистості : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: Либідь, 2008. 839с.

3. Взаємодія в школі: 6 прикладів змін через партнерство / Галина Титиш, Марія Марковська, Олександр Елькін. 2020. URL: <https://nus.org.ua/news/dlya-osvityan-stvoryly-posibnyk-pro-pedagogiku-partnerstva-i-praktyky-dobrochesnosti/>

4. Водолазька Т.В. Учителі як творці освітнього середовища Нової української школи

[Текст]. *Управління школою*. 2019. № 1/3. С. 73–77.

5. Зайченко І.В. Педагогіка: підручн. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Ліра-К, 2016. 608 с.
6. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 р. № 2657-VIII.
7. Запорожцева Ю.С. Стратегія супервізії (наставництва) як підтримка професійного розвитку сучасного педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020 р., № 69, Т. 1. С. 70-73. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.69-1.13>
8. Основи інклюзивної освіти: [навч.-метод. посіб.] / За заг. ред. А.А. Колупасвої. К.: «А.С.К.», 2012. 307 с.
9. Колупасва А.А. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: [навч.-метод. посіб.]. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 197 с.
10. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya>.
11. Матвієнко О.В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія. К., 2006.
12. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. К., 2012. 228 с.
13. Меморандум співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками / Координаторка проекту зі створення меморандуму Зоя Звinyцьківська. URL: <https://nus.org.ua/memorandum/>
14. Назаренко Г. Демократичні засади становлення Нової української школи [Текст]. *Рідна школа*. 2017. № 7/8. С. 11–16.
15. Насильство. Булінг. Проблема в запитаннях та відповідях / Дорожко І.І., Малихіна О.Є., Турішева Л.В. Видавнича група Основа. 2020. 144 с.
16. Наставництво як важливий компонент процесу підвищення якості / Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ccdarticles/137/>
17. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
18. Онiщенко І.В. Нова українська школа – новий зміст освіти [Текст] : тренінг. *Початкове навчання та виховання*. 2018. № 22/24. С. 24–27.
19. Онiщенко І.В. НУШ Якщо батьки — партнери. Сучасні форми роботи з батьками першокласників. Видавнича група Основа. 2018. 141 с.
20. Паламарчук В.Ф., Барановська О.В. Педагогічні технології навчання в умовах нової української школи: вектор розвитку [Текст]. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 3. С. 60–66.
21. Положення про педагогічну інтернатуру (Наказ МОН України № 1128 від 25.10.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1670-21#Text>
22. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти : посіб. для вчителів і методистів початкового навчання. Київ: Богданова А.М., 2009. 226 с.
23. Сесик О.О. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули нової школи [Текст]. *Класному керівнику. Усе для роботи*. 2017. № 6. С. 5–7.
24. Супервізія: Професійна підтримка і професійний розвиток педагогів. Поради для супервізорів (наставників). Тренінг для супервізорів НУШ. 2018. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2019.09.18/%D0%A1%D1%83%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B2%D1%96%D0%B7%D1%96%D1%8F.pdf>
25. Сучасні форми роботи з батьками молодших школярів / упорядник І.Васильченко. К.: Шк. світ. 2013. 120 с.
26. Технології виховання / упоряд. Н. Мурашко. К. : Шк. світ, 2011. 128 с.
27. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / Укладачі: Клокар Н.І., Нікулочкіна О.В. К., 2018. URL: <https://nus.org.ua/news/mon-rozrobilo-polozhennya-pro-superviziyu/>
28. Толкачова Л. Інтерактивні прийоми у вихованні / Упорядник Л.Шелестова, Н.Чиренко. К.: Шк. світ. 2013. 120 с.
29. Топол В. Що таке фасилітація і як вона може допомогти вчителю в класі. 2020. URL:

<https://nus.org.ua/articles/shho-take-fasylytatsiya-i-yak-vona-mozhe-dopomogty-vchytelyu-v-klasi/>

30. Шиян Р.Б. Нова українська школа: порадник для вчителя. К.: вид-во Літера ЛТД. 2019. 208с.

VIII. Інформація про викладача

Викладач	КОХАНКО ОКСАНА ГРИГОРІВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	Доцент кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки педагогічного факультету https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/pro-kafedru-pmpn#kokhanko-oh
Електронна адреса	o.h.kokhanko@npu.edu.ua
Контактний телефон	м.т. +380635894750
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

9.1. Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо)

Політика щодо відвідування

Під час вивчення ОК здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravyly-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>) відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання ОК відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконані у встановлений викладачем термін.

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

9.2. Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика ОК ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>). Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами

поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Х. Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента:

Даний ОК може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).